

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

6 An in aliis materiis à iustitia possessio sit sufficiens titulus deponendi
dubiam conscientiam?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

sum. tract. 1. d. ff. 10. in fine. Addunt tamen Azor. & Villalobos...

PUNCTUM VI.

An in alijs materijs sit deponendi dubiam conscientiam.

- 1 Probabilis est sufficere.
2 Possessio est, pro qua est iuris praesumptio.
3 Extra materiam iustitiae plures affirmans nihil possessionem...

Respondeo probabilis esse sufficere, sive sit in materia religionis, sive temperantiae, sive alterius virtutis. Quia...

Difficile tamen est assignare in causis dubijs pro qua parte sit possessio. Nam quod dicit Thomas Sanchez lib. 1. in Decalog. cap. 10. n. 13. cum Soto lib. 7. de iust. q. 3. art. 1. col. 3. versic. hic verò. Atagon. 2. 2. q. 88. art. 8. paulo post princip. notab. 2. possessionem esse pro qua est iuris praesumptio...

Restat satisfacere aliquibus, qui extra materiam iustitiae nihil prodesse possessionem arumant: sicut Azor. tom. 1. iust. moral. lib. 2. cap. 19. quaest. 10. & lib. 11. cap. 15. q. 2. Valquez. 1. 2. d. ff. p. 5. cap. 3. n. 13. Anton. Perez cert. m. 10. scholast. n. 132. Sayrus in clausi regia. lib. 1. cap. 13. num. 36. Salas tract. 8. d. ff. v. n. 17. num. 162. & sect. 25. num. 252. Limitat tamen suam doctrinam Salas, ut non procedat, quando cum incommoitate, & detrimento sui, vel alterius prius datus est aliquis libertate. Idemque tenentur affirmare, qui in dubio voti obligationem imponunt, quos postea referemus. Hi enim omnes dicunt ex-

tra materiam iustitiae tutiorem partem eligendam esse in dubijs, ne aliquis se exponat periculo peccandi. Mouvitur ex aliquibus textibus praecipue ex cap. ad audientiam, cap. significasti, el. 2. de homicidio, ubi in dubio an occiderit Sacerdos, censetur irregularis: quia in hoc casu (ait Pontifex) tutius est cessare ab officio, quam temere celebrare, pro eo, quod in alio multum, in reliquo magnum periculum timeatur. Item in cap. illud dominus, de cleric. excomm. ministr. Episcopus quidam excommunicatus fuit, quia suam Ecclesiam reliquerat, & aliam occuparat, qui tamen sic excommunicatus divinis se immiscuit, postea vero excessum suum recognoscens in praesentia Papae constitutus inter alia in sua excusatione proposuit, se non credere, quod Episcopus posset monitione non praemissa aduersus eum procedere, quia non erat iudex ordinarius, sed delegatus. Item proposuit se non credere priuatum esse, officia divina celebrare, cum ab eo communitas non accepisset, & cum ei non nisi per famam de sententia excommunicationis constaret. Cui allegationi responderit Innocentius III. quod licet in hoc non videatur culpabilis omnino extitisse, quia tamen in dubio via est tutior eligenda, & si de laici in eum sententia dubitaret, deberet tamen potius se abstinere, quam sacramenta Ecclesiastica perpetrare. Vbi aduerto huiusmodi Episcopum videtur habuisse sufficientem rationem dubitandi se excommunicatione non ligari, & nihilominus quia id dubium erat, ut culpabilis a Pontifice declaratur nulla alia ratione, nisi quia in dubijs tutior pars est eligenda. Deinde in cap. inueneris, de sponsalib. iuuenis, qui puellam nondum septem annos accepit, & cum illa consummare tentavit, eam non potuit, & postea confortinam illius duxit, mandatur separari ratione impedimenti publicae honestatis contracti. Quod impedimentum sane dubium erat, quia dubium erat, an talia sponsalia valerent, imò praesumptio iuris pro eorum nullitate stabat, sed quia in hoc dubio temere se matrimonio copulauit, cum in dubijs, quod certius est tenere deberet, ideo mandatur a Pontifice separari. Sequitur ergo ex iis omnibus partem tutiorem esse sequendam, neque prodesse possessionem.

Verum huiusmodi textus non conuincunt. Concedo Pontificem in casu homicidij dubij statuisse irregularitatem ob reuerentiam, & decentiam factarum rerum, innoxium illi principio, in dubijs tutiorem partem esse eligendam, non tanquam obligatio, sed tanquam optimo consilio.

Ad cap. illud dominus, respondeo debuisti illum Episcopum abstinere, quia orto dubio de excommunicatione debebat aliquam diligentiam facere ad illud vincendum, nullamque legitur fecisse, ac proinde tanquam temerarius violator potius posset, stante enim dubio, & non facta diligentia ad illud deponendum, tutior pars necessaria est eligenda, ut diximus puncto 1. huius disp. Adde ex fama sicut probatur matrimonij impedimentum, poterat & excommunicatio probari, saltem ut abstineret a celebratione.

Ad cap. inueneris, dico possessionem matrimonij nihil iuueni fauere posse, cum matrimonium contraxerit dubijs de valore sponsalium, & consequenter mala fide. Inducit autem Pontifex matrimonium esse nullum, quia priora sponsalia fuisse valida iudicauit: ea autem iudicauit valere, quia vidit malitiam iuuenis suppluisse eam aetatem, quod non leuiter collegit ex eo quod tentauit consummare, & ex aliis coniecturis, quae licet non essent omnino euidentibus, erant tamen motiua certe, ut merito Pontifex potuerit vi illorum declarare sponsalia valida fuisse sic Glossa, & Praeposit. in supradicto cap. Thomas Sanchez lib. in Decalog. cap. 10. n. 15. §. ad 3. Suarez tom. 2. de relig. lib. 4. de voto, cap. 5. n. 2. Adde cum Panormit. & communis, ibi iuuenem illum maiorem esse septennio, & postquam septennio proximam esse: quando autem iuuenis maior septennio duxit minorem septennio, & eam tradidit ad domum, oritur ex tali contractu impedimentum publicae honestatis, secundum communem, eam aliquo modo dubiam, sententiam.

PUNCTUM VII.

An dubius de lege, vel praeccepto tenearis illo.

- 1 Si facta sufficienti diligentia adhuc dubius es de lege, vel praeccepto non teneris illo.
2 Idem est si dubites, an se extendat ad aliquum casum.
3 Si dubitas, an sit lex vbi recepta, probabilis est te illa teneri.
4 Satis est probabile oppositum.
5 Si certus sis de lege, & dubitas an ratione alicuius necessitatis extimaris, affirmari aliqui non teneri, si lex est incommoda.
6 In tali casu obligaris lege.
7 Certus de lege, & dubius, an satisfeceris, teneris illa.

Respondeo, si facta sufficienti diligentia ad investigandam veritatem adhuc dubius manes, non teneris lege...

DE CASTRA PALAZO...